

HØJESTERETS DOM

afsagt onsdag den 12. august 2020

Sag BS-14031/2020-HJR
(1. afdeling)

A
(advokat Helle Hald, beskikket)

mod

C
(advokat Martin Andersen)

og

Sag BS-14039/2020-HJR

B
(advokat Sysette Vinding Kruse)

mod

C
(advokat Martin Andersen)

I tidligere instanser er afsagt dom af Københavns Byret den 16. maj 2019 (SS 4-3381/2019) og af Østre Landsrets 23. afdeling den 15. januar 2020 (S-1552-19).

Sagerne er behandlet sammen med sagerne: BS-1232/2020-HJR, BS-13523/2020-HJR, BS-13430/2020-HJR, BS-14570/2020-HJR, BS-13515/2020-HJR og BS-14603/2020-HJR.

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Jens Peter Christensen, Michael Rekling, Hanne Schmidt, Oliver Talevski og Jørgen Steen Sørensen.

Sagerne er behandlet skriftligt i den borgerlige retsplejes former, jf. retsplejelovens § 387 og § 996.

Påstande

A har nedlagt påstand om, at C skal betale yderligere 500 kr. med rente fra 16. maj 2019. Det er i den forbindelse oplyst, at C den 10. februar 2020 har betalt A 500 kr.

B har nedlagt påstand om, at C skal betale 8.000 kr. med rente fra 16. maj 2019, subsidiært et mindre beløb efter Højesterets skøn.

C har påstået frifindelse, herunder for så vidt angår det allerede betalte beløb. Subsidiært har han påstået frifindelse mod betaling af et mindre beløb end 1.000 kr.

Supplerende sagsfremstilling

Sagen er en del af det sagskompleks, der er beskrevet i Højesterets dom af 11. januar 2019 (UfR 2019.1232). Som anført i dommen angår komplekset efter det oplyste sigtelser mod over 1.000 personer.

Det samlede beløb, som B og A hidtil er tilkendt i godtgørelse for tort som følge af udbredelse af de pågældende videoer, er ikke oplyst for Højesteret. Der er imidlertid fremlagt 36 endelige byrets- og landsretsdomme i sagskomplekset afsagt i 2019 og 2020. I disse sager er B samlet tilkendt 230.000 kr., og A er samlet tilkendt 43.500 kr. Erstatningsnævnet har derudover tilkendt B og A henholdsvis 30.000 og 10.000 kr.

Af en opgørelse fra Statsadvokaten i København pr. 1. januar 2020 fremgår bl.a., at der i "Operation Umbrella I og II" i ca. 360 sager er sket domfældelse for overtrædelse af straffelovens § 235, stk. 1, eller § 264 d, jf. § 232.

A har for Højesteret fremlagt en udtalelse af 13. februar 2020 fra coach Nina Wahl Asmussen og en personlig redegørelse af 18. februar 2020.

Retsgrundlag

Erstatningsansvarslovens § 26, stk. 1 og 2, havde på tidspunktet for videresendelserne af de pågældende videoer i 2015 følgende ordlyd:

"§ 26. Den, der er ansvarlig for en retsstridig krænkelse af en andens frihed, fred, ære eller person, skal betale den forurettede godtgørelse for tort.

Stk. 2. Ved fastsættelsen af godtgørelsen kan det tillægges vægt, at krænkelserne er begået ved en forbrydelse, der har indebåret en overtrædelse af bestemmelser i straffelovens kapitel 23 eller 24.
 ...”

Bestemmelsen i erstatningsansvarslovens § 26, stk. 2, blev indsat ved lov nr. 463 af 7. juni 2001 om ændring af bl.a. denne lov. Bestemmelsen er senere – med virkning fra 1. april 2018 – ændret ved lov nr. 140 af 28. februar 2018 om ændring af bl.a. erstatningsansvarsloven, hvor der skete en forhøjelse af niveauet for tortgodtgørelse for seksuelle krænkelser. Om praksis for tortgodtgørelse ved seksuelle krænkelser før lovændringen anføres i lovforslagets almindelige bemærkninger bl.a. (Folketingstidende 2017-18, tillæg A, lovforslag nr. L 31, s. 11-12):

”Udgangspunktet for tilkendelse af tortgodtgørelse er efter lovændringen i 2001, at forurettede ved forsøg på voldtægt tilkendes en godtgørelse i størrelsesordenen 30.000-40.000 kr. Ved fuldbyrdet voldtægt er udgangspunktet, at forurettede tilkendes en godtgørelse for tort i størrelsesordenen 60.000 kr., der i meget grove tilfælde kan stige til 70.000 kr., og i ganske særlige tilfælde kan stige til 80.000-90.000 kr. eller højere. Endvidere udmåles der mindst 20.000 kr. i tortgodtgørelse i sager om incest mod mindreårige.

...

2.3.2.3. Der er omfattende retspraksis vedrørende udmåling af tortgodtgørelse i sager om seksuelle krænkelser af børn. Retspraksis viser, at i de groveste sager om seksuelle overgreb mod børn i familieforhold som i den såkaldte Brønderslevsag, jf. Vestre Landsrets dom af 15. december 2011, gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 2012, side 998, bliver der tilkendt omkring 100.000 kr. i tortgodtgørelse. Både tiltalte biologiske datter og steddatter fik tilkendt 100.000 kr. for grove tilfælde af seksuelle overgreb over en årrække. Der er dog også enkelte eksempler fra retspraksis, som viser, at tortgodtgørelserne kan stige til 200.000 kr., jf. den såkaldte Rebildsag, jf. Vestre Landsrets dom af 27. september 2012, gengivet i Tidsskrift for Kriminalret 2012, side 1128/1, hvor tiltalte biologiske datter og søn hver blev tilkendt 200.000 kr. for grove seksuelle overgreb over en årrække.

Der er enkelte eksempler i retspraksis, hvor tortgodtgørelsen i sager om seksuelle krænkelser af børn er fastsat til 30.000 kr. Eksempelvis blev forurettede i Vestre Landsrets dom af 21. maj 2012, gengivet i Tidsskrift for Kriminalret 2012, side 779, tilkendt 30.000 kr. for en række seksuelle overgreb begået af hendes far. I Østre Landsrets dom af 9. oktober 2013,

gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 2014, side 214, blev forurettede for et enkelt tilfælde af voldtægt begået af hendes far tilkendt 30.000 kr. Forurettede var 11 år på tidspunktet for overgrebet. Ligeledes blev forurettede i Østre Landsrets dom af 7. december 2007, gengivet i Tidsskrift for Kriminalret 2008 side 180, tilkendt 50.000 kr. i tortgodtgørelse for seksuelle overgreb over flere år begået af hendes plejefar. Forurettede var 15-17 år mens overgrebene fandt sted.

I sager om voldtægt af voksne viser gennemgangen af retspraksis, at der typisk for ét tilfælde af voldtægt fastsættes en tortgodtgørelse på mellem 50.000-80.000 kr., som i grove tilfælde af voldtægt kan stige til 120.000 kr. I modsætning til sager om seksuelt misbrug af voksne, vil der i sager om seksuelt misbrug af børn i familieforhold typisk være tale om gentagne tilfælde af seksuelle overgreb begået over en årrække af en person, som barnet har et tillids- eller afhængighedsforhold til. Niveauerne for tortgodtgørelse synes ikke at afspejle denne forskel."

Anbringender

A har anført bl.a., at C ved at have videresendt videoen "F1" fire gange og videoen "F2" to gange til i alt fire personer har krænket hans ære og person, jf. erstatningsansvarslovens § 26, stk. 1, jf. stk. 2. Han er blevet udstillet og associeret med en voldtægtsmand, og videoerne er delt på bl.a. Facebook og spredt til hele landet, herunder til hans familie og omgangskreds. Han har været nødt til at skifte gymnasium og senere at rejse til udlandet. Dette har medført betydelige psykiske skadefølger.

Hvis Højesteret i den foreliggende sag nedsætter godtgørelsen i forhold til hidtidig praksis, vil det sende et u hensigtsmæssigt signal om, at det bliver "billigere" at gentage en krænkelse, hvis blot tilstrækkeligt mange bidrager til den. Der er ikke hjemmel til at fritage krænkeren for at betale godtgørelse for tort med henvisning til, at den krænkede tidligere er kompenseret i andre sager. I så fald ville pligten til at betale godtgørelse alene afhænge af, i hvilke sager anklagemyndigheden først har rejst tiltale, og hvor hurtigt sagerne er blevet berammet. Godtgørelsen må i stedet fastsættes under hensyn til den enkeltes bidrag til krænkelsen.

Der må gælde en nedre grænse for godtgørelse for tort, således at godtgørelsen ikke bliver bagatelagtig. Dette har også støtte i den seneste praksis fra Østre Landsret, som indebærer en forhøjelse i forhold til tidligere domme i landsretterne, herunder i den foreliggende sag. Det er uden betydning for fastsættelsen af godtgørelsen, i hvilket omfang han har modtaget godtgørelse i andre sager.

B har anført bl.a., at C ved at have videresendt videoen "F1" fire gange og videoen "F2" to gange til i alt fire personer har krænket hendes ære og person, jf. erstatningsansvarslovens § 26, stk. 1, jf. stk. 2. Der må være et minimumsniveau for godtgørelsen i sager af den foreliggende karakter, således at godtgørelsen ikke føles krænkende for den forurettede. Der er herunder ikke hjemmel til helt at lade godtgørelsen bortfalde, blot fordi domstolene skønner, at det samlede erstatningsniveau ellers vil blive "for højt". I stedet må der lægges vægt på den enkelte sags omstændigheder.

Højesteret har i UfR 2019.1232 udtalt, at der skal tages hensyn til, at andre i sagskomplekset senere kan blive dømt i andre sager. Hun bliver imidlertid krænket, hver gang en video deles, og hun skal leve med, at videoerne formentlig altid vil findes på internettet. Medmindre der foreligger helt særlige omstændigheder, har hver deling således karakter af en krænkelse, der udløser godtgørelse. Godtgørelse kan i den foreliggende sag passende fastsættes til 8.000 kr. Det er ikke relevant, hvad hun tidligere har modtaget i godtgørelse for tort.

C har anført bl.a., at spørgsmålet om tortgodtgørelse må vurderes i forhold til, at der er tale om et usædvanligt og stort sagskompleks, hvor der efter det oplyste er rejst sigtelser mod over 1.000 personer. Der må derfor ved fastlæggelse af niveauet for godtgørelse gradvist tages højde for de godtgørelser, som tidligere er tilkendt. Ellers vil de samlede godtgørelser overstige, hvad der er berettiget. Dette har også støtte i Højesterets dom i UfR 2019.1232.

A og B har været opfordret til at oplyse det samlede beløb, som de allerede er tilkendt i godtgørelse, men har ikke ønsket at oplyse dette. Det bør komme dem til skade.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagens baggrund og problemstilling

C er i landsretten idømt 20 dages betinget fængsel for overtrædelse af straffelovens § 235, stk. 1, ved bl.a. at have sendt videoen "F1" fire gange og videoen "F2" to gange til i alt fire personer. Han er endvidere efter erstatningsansvarslovens § 26, stk. 1, dømt til som godtgørelse for tort at betale 2.500 kr. til B og 500 kr. til A.

Sagen er som anført en del af det sagskompleks, der er beskrevet i Højesterets dom af 11. januar 2019 (UfR 2019.1232) og angår sigtelser mod over 1.000 personer.

For Højesteret angår den foreliggende sag alene spørgsmålet om godtgørelse for tort.

Højesterets dom af 11. januar 2019

I den sag, der blev afgjort ved Højesterets dom af 11. januar 2019, havde tiltalte i fem tilfælde sendt videoerne "F1" og "F2" til i hvert fald 35 personer. Højesteret fastslog bl.a., at der ved vurderingen af spørgsmålet om godtgørelse for tort skulle lægges vægt på krænkelsernes grovhed og følger for de forurettede samt tages hensyn til bestemmelsen i dagældende erstatningsansvarslovs § 26, stk. 2, om tortgodtgørelse i tilfælde af seksualforbrydelser.

Højesteret fandt, at tiltalte henset til sagens omstændigheder – herunder omfanget af de videreudbredelser, som han havde stået for – havde bidraget i et sådant omfang til den samlede udbredelse, at han skulle betale godtgørelse til B og A. Højesteret bemærkede i den forbindelse bl.a., at godtgørelse må fastsættes under hensyntagen til, at andre personer, der måtte blive fundet skyldige i at videresende de samme videoklip, også kunne blive pålagt at betale godtgørelse, ligesom der i sådanne fremtidige sager må tages hensyn til de godtgørelser, der allerede måtte være tilkendt.

Højesteret fastsatte i sagen godtgørelsen til 10.000 kr. til B og 2.000 kr. til A.

Den konkrete sag

Højesteret tiltræder, at C retsstridigt har krænket Bs og As ære og person, jf. erstatningsansvarslovens § 26, stk. 1.

Om udmåling af godtgørelse for tort fremgår det af Højesterets dom af 11. januar 2019, at der i de enkelte sager bl.a. må tages hensyn til allerede tilkendte godtgørelser. Den foreliggende sag rejser derfor det spørgsmål, om de godtgørelser, som B og A hidtil er tilkendt i andre sager, i alt har en sådan størrelse, at de må anses for at kompensere for den samlede tort, som de lider i anledning af deling af videoerne. I den forbindelse må der – som også anført i dommen – tages hensyn til bestemmelsen i dagældende erstatningsansvarslovs § 26, stk. 2, om tortgodtgørelse i tilfælde af seksualforbrydelser.

Den samlede størrelse af de nævnte godtgørelser er ikke oplyst for Højesteret. Det må imidlertid lægges til grund, at B er tilkendt mindst 260.000 kr., og at A er tilkendt mindst 53.500 kr. Bs samlede godtgørelse overstiger således meget væsentligt det almindelige niveau på daværende tidspunkt for grov voldtægt, ligesom den overstiger, hvad der selv i helt særlige tilfælde blev tilkendt for grove seksuelle overgreb mod børn begået over en årrække. As samlede godtgørelse ligger omtrent på niveau med, hvad der typisk blev tilkendt i sager om voldtægt.

Selv om enhver deling af de pågældende videoer som udgangspunkt indebærer en krænkelse af Bs og As ære og person, finder Højesteret herefter, at de allerede tilkendte godtgørelser må anses for at kompensere for den samlede tort,

som de lider i anledning af sager som den foreliggende. Højesteret tager derfor Cs påstand om frifindelse til følge.

Der er herved ikke taget stilling til, om der i andre sager – f.eks. på grund af meget omfattende delinger – måtte kunne foreligge sådanne helt særlige omstændigheder, at der kan være grundlag for yderligere godtgørelse for tort.

Højesteret er opmærksom på, at konsekvensen af afgørelsen er, at der også i andre sager vil være personer, der ikke skal betale godtgørelse for tort, selv om de har krænket Bs og As ære og person. Dette kan gælde, selv om disse personer f.eks. har delt videoerne i videre omfang end de personer, der allerede er pålagt at betale. I mangel af en særlig godtgørelsesordning for sager som de foreliggende må sådanne tilfældige forskelle imidlertid anses for uundgåelige. Det bemærkes i den forbindelse, at godtgørelse for tort ikke er en strafferetlig sanktion, men en godtgørelse for krænkelse af ære og person, og at fortsat udbredelse af videoerne vil være strafbar som hidtil.

Konklusion

Højesteret frifinder C for påstanden om betaling af godtgørelse for tort.

Under hensyn til sagens karakter og videregående betydning finder Højesteret, at ingen af parterne skal betale sagsomkostninger for Højesteret til den anden part eller til statskassen.

THI KENDES FOR RET:

C frifindes.

Ingen af parterne skal betale sagsomkostninger for Højesteret til den anden part eller til statskassen.